

XUSTIZA CLIMÁTICA E ENERXÉTICA XA ESIXIMOS ACCIÓN

Estamos vivindo unha profunda crise na que, á situación de emerxencia climática, súmase agora unha continua escalada de prezos e incertezas pola dependencia dos combustibles fósiles. Ademais, á inxustiza climática que supón que os menos responsables do problema sexan os que sofren as consecuencias de xeito máis acusado, engádesse agora a inxustiza enerxética, pola que os oligopolios están tendo beneficios extraordinarios mentres a cidadanía nos empobrecemos. Facemos un chamamento aos gobernos para acelerar a transición enerxética cara a un modelo eficiente, xusto, democrático e renovable; que protexa as persoas máis vulnerables e garanta o acceso a un medio ambiente limpo e san, declarado recentemente como un dereito humano universal pola Asemblea Xeral de Nacións Unidas.

«O atraso na acción climática significa mortes». Así valoraba Antonio Guterres, secretario xeral das Nacións Unidas, as conclusións do informe do Panel Intergubernamental de Cambio Climático (IPCC) sobre os impactos da crise climática e a adaptación necesaria. A emerxencia climática é unha crise de dereitos humanos dunha magnitude sen precedentes e a falta dunha resposta adecuada á crise climática está provocando violacións dos dereitos humanos. Ao menos 3600 millóns de persoas viven xa en situación de enorme risco climático e a redución de emisións, a adaptación e a xustiza climática son a única resposta posible.

En España, este mesmo ano, sentimos gravemente os impactos do cambio climático, con terribles vagas de calor, incendios forestais, seca e outros fenómenos extremos. Ante esta realidade, a única resposta posible pasa por reducir as nosas emisións, adaptarnos aos cambios e responder con xustiza climática.

O modelo de crecemento ilimitado mediante a continua queima de combustibles fósiles e a destrución dos ecosistemas debe cesar. A ciencia indica que cómpren reducións máis profundas e máis rápidas de gases de efecto invernadoiro. De feito, no Estado español estas reducións deberían descender ata alcanzar a neutralidade climática antes de 2040. Porén, os últimos datos de emisións da Unión Europea amosan que se está recuperando a tendencia á alza das emisións que se rexistraba antes da covid (en España aumentaron un 5,1 % en 2021 con respecto ao ano anterior). Un ano e medio despois da entrada en vigor da Lei de cambio climático, hai moitas medidas políticas que seguen sen se aliar coas recomendacións establecidas polo IPCC.

Unha acción que debe ampliarse alén das nosas fronteiras, dando resposta á responsabilidade histórica e á débeda de carbono que o noso territorio ten con gran parte do Sur Global. Nunha situación de clara inxustiza, unha serie de países afrontan xa hoxe as máis graves consecuencias do cambio climático, cando non son responsables del. Mentres, os países do Norte Global, incluídas España e o resto da Unión Europea, non achegan o financiamento que deben e mesmo frean o desenvolvemento de instrumentos para acelerar a mitigación e a adaptación ao cambio climático e para afrontar globalmente as perdas e os danos.

12 DE NOVIEMBRE DÍA DE ACCIÓN GLOBAL

A guerra de Ucraína deixou patente a estreita dependencia entre os combustibles fósiles, os conflitos xeopolíticos, militares e un sistema económico depredador da vida. As súas consecuencias están a multiplicarse, incrementando á alza os prezos de servizos tan básicos como a alimentación ou o acceso á enerxía, dereitos fundamentais para o benestar humano. Afrontar a emerxencia climática require avanzar cara á soberanía alimentaria e enerxética, uns cambios que producirán impactos positivos no planeta ao tempo que reducen a nosa nociva dependencia das enerxías fósiles. A promoción de modelos intensivos na alimentación, do vehículo privado e das novas infraestruturas fósiles son apostas erróneas con enormes implicacións negativas sociais e ambientais, tal como recorda o IPCC. Apos-tar por reactivar gasodutos ou regasificadoras prolonga a dependencia do noso país dos combustibles fósiles e frea recursos que necesitamos urxentemente para a transición enerxética xusta e a protección dos dereitos humanos das xeracións presentes e futuras.

As advertencias climáticas e científicas son cada vez maiores, e as consecuencias cada vez máis catastróficas, por iso nos mobilizamos. As organizacións asinantes esixímoslles aos gobernos reunidos na COP27 que incrementen decontado a acción climática. Ao Goberno español esixímoslle unha contribución decidida e comprometida ao financiamento da adaptación das persoas e comunidades máis vulnerables do planeta, coherente coa súa responsabilidade climática, así como fondos adicionais para compensar as perdas e danos resultado da emerxencia climática. Ademais, o Goberno debe elevar a ambición dos obxectivos de redución de emisións da Lei de cambio climático e transición enerxética, en liña coas indicacións científicas e a xustiza social. Un proceso de revisión que debe realizarse coa participación da cidadanía, as entidades científicas e a sociedade civil organizada, no que se debe ante-poñer a protección dun futuro vivible e unha transición xusta fronte aos beneficios dun modelo de crecemento inviable que nos está levando a un colapso ambiental e social.

Ante a organización da COP 27 en Exipto, a comunidade internacional e, en particular, os países que van participar nela, incluída España, debe instar as autoridades exipcias a tomar medidas concretas para reverter a profunda crise de dereitos humanos do país, garantindo a participación da sociedade civil no espazo público durante este cumio e de forma duradeira.

En España, en Exipto e en todo o mundo, a cidadanía esixe máis acción pola xustiza climática. O tempo para actuar esgótase e xogamos TODO nesta loita. ANTE A INACCIÓN DOS GOBERNOS, O RUXIR DA RÚA ESIXE

QUE NON CAMBIE O CLIMA, QUE CAMBIE O SISTEMA!

Se es unha organización, apoia o manifesto en:

<https://formS.gle/uKB62KVn91J9GhUH8>

12 DE NOVEMBRO, DÍA DE ACCIÓN GLOBAL

Propostas de acción

Hai un conxunto de accións que é urxente acelerar para protexer os dereitos humanos e o medio ambiente que habitamos. É fundamental conseguir un sistema enerxético que malgaste menos enerxía, use só enerxías renovables e no que a cidadanía teña unha maior participación e capacidade de decisión; un sistema de mobilidade máis sostible, que implique menos viaxes, máis curtos e de forma máis saudable para as persoas e para o planeta; un sistema alimentario máis sostible, con produción ecolóxica, máis próxima, con menos emisións de efecto invernadoiro, con impactos positivos na biodiversidade, cun uso sostible da auga e con mellores condicións laborais. Para isto, necesitamos impulsar verdadeiras solucións como, entre outras:

- Incrementar a acción climática elevando os obxectivos incluídos na lei de cambio climático e transición enerxética, así como os compromisos internacionais adquiridos, en liña coas indicacións científicas e a xustiza social (obxectivos de redución de emisións e de apoio financeiro para adaptación e para perdas e danos climáticos).
- Facer fronte á débeda de carbono adquirida polo Estado español co sur global, aumentando decididamente o financiamento da adaptación das persoas e comunidades máis vulnerables do planeta, e das perdas e danos que xa están sufrindo, asegurando que se cobre a cantidade necesaria.
- Acelerar a transición a un novo modelo enerxético moito máis participado pola sociedade, baseado no aforro e a eficiencia enerxética e nas enerxías renovables, abandonando as enerxías fósiles e nucleares, cunha adecuada planificación que permita compatibilizar o despregamento renovable coa conservación da biodiversidade, a repartición dos seus beneficios aos seus habitantes e territorio e a preservación e impulso dos modos de vida rurais sostibles.
- Democratizar a enerxía fomentando o autoconsumo e as comunidades enerxéticas.
- Impulsar un modelo alimentario de proximidade, sostible e ecolóxico.
- Descarbonizar o transporte cun cambio cara a modos máis sostibles (fomentar a bicicleta con redes de rúas e carrís exclusivos para elas), o transporte público e a diminución das necesidades de mobilidade (por exemplo, garantindo servizos públicos de proximidade para evitar desprazamentos).
- Eliminar a subvención de 20 céntimos/litro ao combustible, porque fomenta o consumismo dun recurso que se está esgotando e que ademais provoca gran parte do quentamento climático.
- Aplicar e comprobar que se cumpre o límite de velocidade máxima intraurbana de 30 km/h en todas as cidades; así como a interurbana, limitando máis a velocidade máxima.
- Eliminar voos curtos que teñan alternativa ferroviaria.
- Mellorar a rede e os servizos ferroviarios para vertebrar o territorio e arrefriar o planeta.
- Asegurar unha transición xusta para as persoas traballadoras e para os colectivos vulnerables.
- Establecer medidas garantistas fronte á pobreza enerxética e contra a estafa do oligopolio enerxético.
- Recuperar un mundo rural que leva anos enfrontándose ao abandono.
- Abrir a definición das políticas climáticas á participación da cidadanía, das entidades científicas e da sociedade civil organizada.
- Promover un modelo que revalorice e redistribúa os traballos de coidados.

